

Ett samtal om dagen

AVDELNING 25, NORRA STOCKHOLMS PSYKIATRI

AV: ÅSA STEINSAPHIR, BRUKARINFLYTANDESAMORDNARE

Ett samtal om dagen

Ett samtal om dagen är ett försök som grundar sig i återkommande synpunkter från Patientforum¹ ang. brist på stödsamtal, alt. att stödsamtal ges på ett ojämlikt sätt (patienter med förmågan att ta för sig får mer samtal än de som är mer introverta). Dessa synpunkter har inkommit på kliniknivå och även inom SLSO-psykiatrin i stort och är inte specifika för avd 25. Valet att pröva *Ett samtal om dagen* just på avd 25 var för att de visade intresse.

Ett samtal om dagen innebär:

- Dagligt erbjudande om samtal med någon ur primärgruppen
- På förutbestämd tid
- Samtalet pågår 0 - 30 min
- Agenda: Det patienten helst vill prata om
- Syfte: öka patienters delaktighet och ge en bättre struktur åt vården

Det genomfördes en pilot i två delar på avd 25 våren 2017. Avd 25 är sedan tidigare indelat i två vårdlag: Röda vårdlaget och blåa vårdlaget. Första delen om fyra veckor genomfördes i bara i det röda vårdlaget, andra delen om sju veckor genomfördes i båda vårdlagen parallellt.

Material

- Infomaterial i form av en folder som beskriver *Ett samtal om dagen* riktad till patienter (finns att få)
- En mall/formbeskrivning samt storyboard riktad till personal (finns att få)
- Enkät till patienter (se bilaga)

Mätningar

Frågeställningar	Hur tar vi reda på svaret?
Vad tycker patienterna om <i>Ett samtal om dagen</i>?	Enkät delas ut till patienterna vid utskrivning. Patienten får skatta olika påståenden om <i>Ett samtal om dagen</i> via VAS-skalar.
Hur stor andel patienter erbjuds samtal dagligen?	Personal antecknar i journalen huruvida patienter erbjudits samtal, samt ifall de tackat ja (innehållet i samtalet dokumenteras om det framkommer något som kräver dokumentation). Antal samtal som erbjudits resp. genomförts dagligen samlas in från journalen och förs in i en färdig excelmall. Sammanställs av BISAM.
Hur många av dem som erbjuds tackar ja dagligen?	

¹ Läs mer om Patientforum här: <http://norrastockholmspsykiatri.se/trygg-och-saker-var/delaktighet/>

Bortfall: patienter som personalen inte kan kommunicera med verbalt, samt patienter som är på permission över dagen.

Förberedelser

Innan respektive vårdlag började hade vi en muntlig genomgång av formen och materialet, syftet och bakgrund.

Resultat första delen av piloten

- Första piloten varade i 4 veckor i ett av de två vårdlagen på avdelning 25, NSP.
- Vårdlaget lyckades i mycket hög grad erbjuda patienterna *Ett samtal om dagen* (veckosnitt 70-100%).
- Ca 35-40% av dem som tillfrågats tackade dagligen ja till samtal.
- Vårdlaget uppskattade att de flesta av samtalen varade ca 15 minuter.
- Vid två separata tillfällen under första 4 veckorna fick man ställa in alla samtal pga för hög belastning på avdelningen. Vårdlaget upplevde inte att patienterna misstuckte, bara de informerat om läget.
- Nio patienter besvarade enkäten och var över lag mycket positiva.

Förtydligande av arbetsätt

Utifrån diskussioner med personalgruppen gjorde vi följande förtydliganden gällande arbetsättet.

- Maxtid för ett samtal är 30 min, vilket är viktigt att kommunicera till patienten.
- Några i vårdlaget upplevde det svårt att erbjuda samtalen på en förutbestämd tid. Sträva efter att det ska vara så förutsägbart som möjligt. Om det inte går att säga en tid får man säga så exakt man kan, t ex ”i eftermiddag”.
- Det är ok att hjälpa patienter tillbaka till ett samtal som rör här-och-nu, om de försvinner iväg för mycket i olika symptom (t ex vanföreställningar).
- Om det uppstår extremlägen på avdelningen ska det vara möjligt att ställa in samtalen, som också skett vid ett par tillfällen under piloten. Detta är ok. Vi behöver dock fortsätta mäta för att se i vilken utsträckning det förekommer. Det behöver också föras en diskussion på avdelningen hur man i såna lägen prioriterar samtalen.
- Det är ok att avrunda samtal om man bedömer att det blir destruktivt för patienten. Enligt gruppen rör det här sig om få patienter, uppskattningsvis 1-2 av 10. Samtidigt ska man vara medveten om att samtalens huvudsakliga syfte är delaktighet. Även svårt sjuka patienter behöver erbjudas möjligheten.

Resultat andra delen av piloten

Så här såg mätningarna ut av erbjudna samt genomförda samtal i respektive vårdlag under pilotens andra del.

Observera att andel som tillfrågats är beräknat utifrån antal inlagda patienter inom vårdlaget, vilket bitvis skiftat dagligen och alltså är olika från vecka till vecka. Andel som tackat ja är beräknat utifrån antal som tillfrågats.

Materialet är sammanställt räknat per vårdlag istället för avdelningen totalt, i förhoppningen att det ska ge en bättre bild av vad uppgiften innebär för personalgruppen.

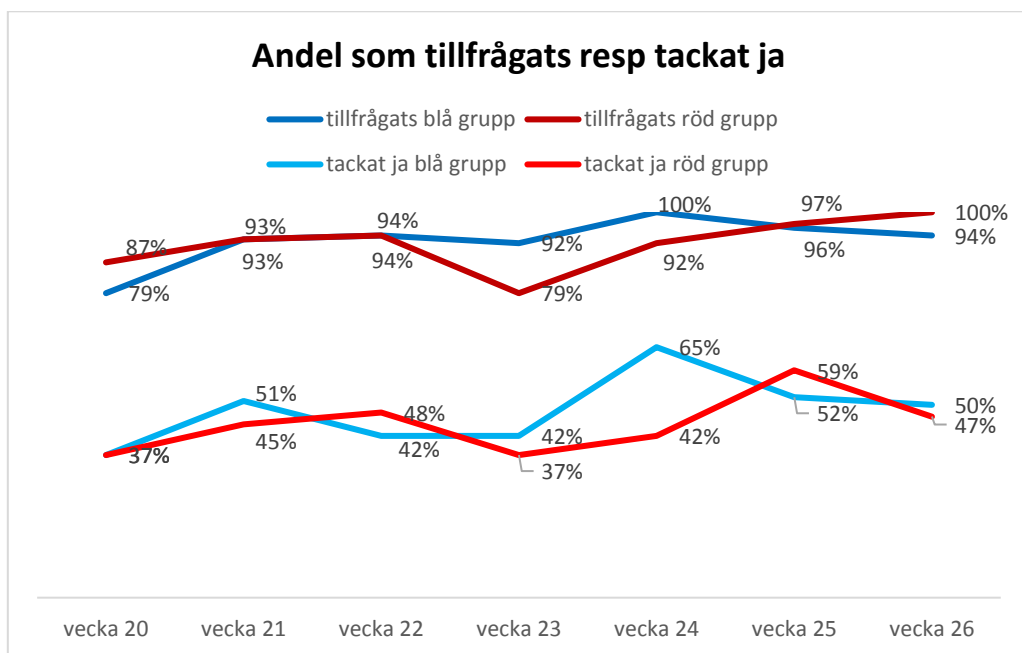

Diagram 1.

Båda vårdlagen lyckas erbjuda en hög andel av ineliggande patienter samtal dagligen (79-100%). Vart och ett av vårdlagen har varsin mätvecka då de lyckats erbjuda alla patienter dagliga samtal. En mycket väl genomförd insats.

Ca en tredjedel till två tredjedelar av de tillfrågade patienterna tackar ja till samtal vid förfrågan. Detta är en något högre andel än vid pilotens första del (då ca 35-40%).

Antal samtal dagligen per vårdlag

Observera att antal samtal anges **per vårdlag** och dag, *inte* per enskild omvårdnadspersonal.

Blått vårdlag har gemensamt hållit totalt 104 samtal under mätperiodens sju veckor.

- Inom vårdlaget hölls 0-6 samtal dagligen. 6 samtal på en dag förekommer bara vid ett tillfälle, 5 samtal på en dag förekommer inte alls.
- Medianen ligger på 2 samtal inom vårdlaget per dag, genomsnittet på 2,12 samtal inom vårdlaget per dag.
- Vårdlaget hade 2-7 ineliggande patienter dagligen, med ett genomsnitt på 4,67 ineliggande patienter inom vårdlaget per dag.

Rött vårdlag har gemensamt hållit totalt 95 samtal under mätperiodens sju veckor.

- Inom vårdlaget hölls 0-4 samtal dagligen.
- Medianen ligger även här på 2 samtal inom vårdlaget per dag, genomsnittet på 1,94.
- Vårdlaget hade 3-7 inneliggande patienter dagligen, också med samma genomsnitt på 4,67 inneliggande patienter inom vårdlaget per dag.

Patientperspektivet

Vi samlade in patienternas syn på *Ett samtal om dagen* via en enkät på avdelningen samt via de synpunkter som kom in genom avdelningens Patientforum.

Enkäter

Vi fick in totalt 42 besvarade enkäter (se bilaga) under pilotens andra del. En enkät sorterades bort då den var ofullständigt ifylld.

Resultat enkätfråga 1-2

Av resterande 41 svarade 35 st ”Ja” på frågan om de haft *Ett samtal om dagen*, fem svarade ”Nej” och ingen svarade ”Vet ej” (enkätfråga 2).

Vi hade också en fråga ifall patienten under den här inläggningen på avd 25 vårdats med Lagen om Psykiatrisk Tvångsvård (LPT), eftersom vi hade ett särskilt intresse för delaktighetsaspekter hos den gruppen (enkätfråga 1).

Svaren fördelade sig så här (alla svar är enligt patientens egen utsago):

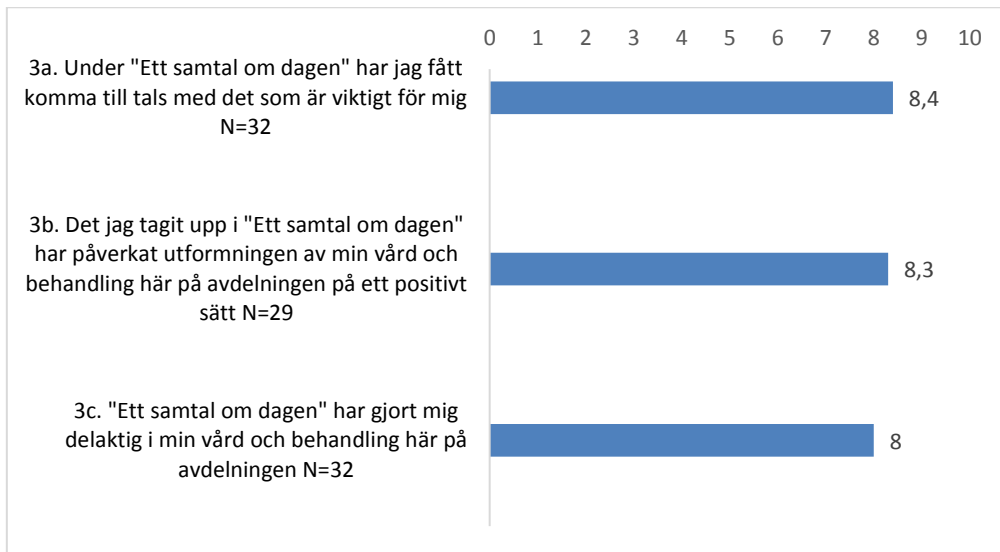
Enkät svar (N=40)	Haft <i>Ett samtal om dagen</i> (35 st)	Inte haft <i>Ett samtal om dagen</i> (6 st)
Ej LPT	25 st	5 st
LPT	7	1
Vet ej ang LPT	3	0

Resten av enkätens frågor riktade sig enbart till den grupp som angett att de haft *Ett samtal om dagen*, vilket alltså blev 35 svarande.

Resultat enkätfråga 3a-c: VAS-skattning

Patienterna fick skatta på en VAS-skala 1-10 hur väl tre olika påståenden stämde in på deras erfarenhet av *Ett samtal om dagen*. 1 motsvarade *Stämmer inte alls* och 10 att påståendet *Stämmer helt*.

Diagrammet nedan visar vad patienterna skattat i genomsnitt på respektive påstående. Pga internt bortfall redovisas olika antal svarande per fråga.

I genomsnitt skattar patienterna 8 och strax över på alla tre påståenden.

I gruppen om sju patienter som angivit att de vårdats under LPT, skattades i snitt:

- Påstående 3a: 8,1
- Påstående 3b: 7,7
- Påstående 3c: 7,3

Resultat enkätfråga 4

Samtliga som besvarat frågan "Skulle du rekommendera andra avdelningar inom psykiatri att använda *Ett samtal om dagen*?" svarade "Ja". Två svarade inte alls.

Resultat enkätfråga 5

Enkätfråga 5 bestod av en fritextruta, där vi fick in följande kommentarer:

Det vore bäst för en patient att träffa och prata med samma skötare/sjuksköterska

Det verkar inte som om kedjan hänger ihop i alla länkar. Kan finjusteras patient – samtal – läkare/behandling – samtal – patient.

Gör det enklare att boka in mötet då personalen byts ut

Det har varit jättebra och jätteviktigt att ha varje dag ett samtal, skapat struktur på själva behandlingen, att kunna reflektera sjukdomsförloppet. Hur man mår varje dag och blir bättre så småningom.

Personalen har varit tillgänglig hela tiden, men förslaget om "Ett samtal om dagen" får en att känna sig sedd etc. Bra initiativ!

Det har inte riktigt blivit varje dag

Fantastiskt bemötande och helt rätt upplägg!!! Dela gärna med Er av Ert positiva upplägg på vården till [namn på annan region]. För de tar över min fortsatta vård nu.

Man kan erbjuda samtal utan bestämt tid utan när behov tros behövas vilket gällde mig flertalet gånger. För OJ vilken fantastisk personal, alla behöver få en bukett snittblommor för att känna sin uppskattning från ledningen. Små gester hjälper för att få behålla bra personal, det och högre lön och kontinuerlig utbildning.

Personligen har jag ej haft "Ett samtal om dagen" under denna vistelse men jag tycker det är ett riktigt bra initiativ som saknats av många patienter under många år. Jag hoppas verkligen vården fortsätter med detta då jag tror att vårdtiden för många kommer att förkortas och förbättras. Alla vågar eller orkar inte ta kontakt själva och ibland vill man bara veta att personalen bryr sig och är genuint intresserade.

Enkätfråga 5 stod på enkätens baksida, och tyvärr hade den inte kommit med vid utskriften av en hel del av enkäterna.

Synpunkter från Patientforum

Flera synpunkter som rör Ett samtal om dagen har kommit in under avd 25:s Patientforum:

Diskussion om "Ett samtal om dagen" som är ett pågående projekt på avdelningen. En reflektion är att det inte behöver vara en psykolog eller en kurator som håller i samtalen utan att det fungerar bra med omvårdnadspersonalen. I den mån det inte funnits tid för ett dagligt samtal har personalen informerat om detta och att samtalet då flyttats till dagen efter.

Patient som har Ett samtal om dagen är nöjd med det.

Bra med aktiviteter och Ett samtal om dagen samtidigt som möjligheten att dra sig undan finns anser en deltagare

Den dagliga avstämningen och återkopplingen med omvårdnadspersonalen är även den bra då den bidrar till att du känner dig mer delaktig i din vård.

Bra att man blir erbjuden Ett samtal om dagen. Mycket bra att det är ett erbjudande så man kan säga nej de dagar man inte känner för att prata. Flera deltagare håller med om detta.

Mycket positivt att man erbjuds Ett samtal om dagen. Har inte varit med om det tidigare, det är jättebra. Man får hela tiden en möjlighet att ta upp hur man mår just idag, och att få respons på det så det blir en dialog. Då märker man tydligare skillnader i sitt mående. Bra också att man tar upp det man vill, så det går bra att prata både om sitt mående men också om något roligare ifall man vill det.

Annan deltagare tycker också Ett samtal om dagen är bra. Samtal är så viktiga när man mår dåligt, och att personalen söker upp en i det. Blir lätt att man drar sig undan och isolerar sig annars. Bra också att man kan säga nej ifall man inte vill eller orkar prata.

Personalen är bra och lyhörda. Bra att de ställer frågor och erbjuder samtal dagligen.

Personalens perspektiv

Efter mätperioden träffades personalen för att ta del av resultatet samt ge synpunkter och reflektera över piloten. Dessa synpunkter kom fram:

Positivt då det skapar kontinuitet för personal och patienter. Som personal får du ut mycket substans från samtalen.

Bra med en testomgång i liten skala i ena vårdlaget då det ger en möjlighet att anpassa efter avdelningens arbetssätt/rutiner.

På natten är det bra att kunna hänvisa till "Ett samtal om dagen" då strukturen gör att du som personal vet att det blir av.

Viktigt att anpassa samtalet efter personen i fråga. Vissa behöver frågor för att komma igång medan andra mer samtalar mer spontant.

Viktigt att både ge skriftlig och muntlig information av vad "Ett samtal om dagen" är för något och att verkligen trycka på att det är patienten som sätter agendan.

En annan synpunkt som kom upp vid ett tidigare möte är att samtalen höjer kvalitén på vården avdelningen tillhandahåller vilket gör att det känns meningsfullt.

Enhetschefens perspektiv

Avdelningens enhetschef lämnade följande reflektion:

Något som jag uppfattat från personalen är att genom detta projekt så har vi ökad samtalets status som en viktig del i behandlingen. Tidigare kunde samtalen vara något som bortprioriterades när det var mycket men i och med denna struktur så bli de av.

Personalen har innan projektet haft synpunkter på att de inte har tid att samtala på samma vis som tidigare då allt annat så som skattningar t ex tar allt mer tid. I och med det här projektet så har vi konstaterat att tiden finns om man skapar en struktur runt dem.

Personalen och enhetschefen meddelade att de kommer fortsätta använda *Ett samtal om dagen* på avdelningen efter att pilotprojektet avslutats.

Sammanfattning

Vårdlagen har gjort ett mycket bra arbete kring att erbjuda och genomföra *Ett samtal om dagen*. Båda vårdlagen har kunna erbjuda de allra flesta patienter i sina respektive vårdlag dagliga samtal, och också genomför de samtal som önskats. Det har i snitt inneburit två samtal per dag och vårdlag. Patienterna ger ett positivt omdöme och ger dessa relativt korta samtal ett högt värde. Det tyder också på att omvårdnadspersonalen är skickliga i sitt yrke och kan hålla bra och meningsfulla samtal.

Även personalen gav uttryck för att *Ett samtal om dagen* var ett användbart redskap. Det gav en struktur åt något som tidigare kunde hamna i kläm mellan andra arbetsuppgifter.

När vi nu avslutar pilotprojektet väljer avdelning 25 att fortsätta arbeta med *Ett samtal om dagen* som en del av ordinarie arbetssätt på avdelningen.

Frågor?

Åsa Steinsaphir, BISAM: asa.steinsaphir@sll.se

Anna Carlsson, Enhetschef: anna.c.carlsson@sll.se

Ja

Nej

5.. Om det finns det något mer du skulle vilja säga om *Ett samtal om dagen* kan du skriva det här:

Tack för dina svar!